

Χανιά/Λειψία, 14 Σεπτεμβρίου 2023

Ανέμελες διακοπές δίπλα στις γκρίζες σκιές της ιστορίας

Ένα πρωτότυπο πρότζεκτ του Εβραϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Ariowitsch-Haus της Λειψίας και της Συναγωγής Ετς Χαγίμ των Χανίων συνδέει την Κρήτη με τη Λειψία.

Όσοι κάνουν διακοπές στην Κρήτη απολαμβάνουν τις υπέροχες παραλίες, συναντούν την ξεχωριστή φιλοξενία και ανακαλύπτουν τα θαυμάσια διατηρημένα μνημεία του μακραίωνου πολιτισμού του νησιού. Τα κρουαζιερόπλοια αγκυροβολούν στον κόλπο της Σούδας, τα αεροπλάνα προσγειώνονται στο Ακρωτήριο, οι επισκέπτες/-ιες εξερευνούν το λαβύρινθο των σοκακιών στην ιστορική Παλιά Πόλη των Χανίων με το Ενετικό Λιμάνι και την ηλικίας τετρακοσίων ετών συναγωγή.

Όχι πολύ μακριά: το γερμανικό στρατιωτικό νεκροταφείο του Μάλεμε. Η γερμανική κατάληψη της Κρήτης κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο - η μεγαλύτερη αερομεταφερόμενη επιχείρηση στην ιστορία του πολέμου - εξακολουθεί να φέρει την αύρα μιας ηρωικής ιστορίας στη Γερμανία μέχρι σήμερα. Επομένως, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι το Μάλεμε, σύμφωνα με τη Γερμανική Επιτροπή Πολεμικών Τάφων (Volksbund), αποτελεί το νεκροταφείο πολέμου με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στην Ευρώπη. Αντιθέτως, οι μαζικές εκτελέσεις εκατοντάδων αμάχων - ανδρών, γυναικών και παιδιών - και η ολοκληρωτική καταστροφή πολλών χωριών στις λεγόμενες «επιδρομές αντιποίνων» είναι ελάχιστα γνωστές στο κοινό. Επιπλέον, όλοι οι Κρήτες Εβραίοι κάτοικοι του νησιού συνελήφθησαν τον Μάιο του 1944. Με σκοπό την εκτόπιση τους στο Άουσβιτς, μεταφέρθηκαν στο πλοίο «Τάναϊς». Το πλοίο, το οποίο δεν είχε χαρακτηριστεί ως μεταγωγικό αιχμαλώτων και στο οποίο επέβαιναν επίσης και άλλοι Κρήτες (αντιστασιακοί), και Ιταλοί αιχμάλωτοι πολέμου, βυθίστηκε νωρίς το πρωί της 9ης Ιουνίου 1944 βόρεια της Κρήτης, τορπιλισμένο από βρετανικό υποβρύχιο. Κανείς από τους αιχμαλώτους δεν επέζησε.

Το 2024 σηματοδοτεί την ογδοηκοστή επέτειο από το τραγικό ναυάγιο, το οποίο αποτέλεσε το τέλος μιας ιστορίας 2300 ετών εβραϊκής παρουσίας στην Κρήτη. Με αφορμή την επέτειο, το Εβραϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Ariowitsch-Haus στη Λειψία της Γερμανίας και η Συναγωγή Ετς Χαγίμ των Χανίων θα παρουσιάσουν ένα πρωτότυπο πρότζεκτ, σε εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί στα Χανιά:

Έλληνες και Γερμανοί άνθρωποι του θεάτρου θα αναπτύξουν από κοινού το σκηνικό-μουσικό κολάζ «Ανέμελες διακοπές δίπλα στις γκρίζες σκιές της ιστορίας». Το πρότζεκτ θα παρουσιαστεί στα Χανιά στις 5 Οκτωβρίου 2023, 8.30 μ.μ. στη Συναγωγή Ετς Χαγίμ των Χανίων.

Η πρεμιέρα του θεατρικού έργου θα πραγματοποιηθεί τον επόμενο χρόνο, δηλ. στις 18 Οκτωβρίου 2024, στη Συναγωγή Ετς Χαγίμ.

Πώς μπορούν να μνημονεύονται σήμερα με κατάλληλο τρόπο η απέλαση και οι σφαγές του άμαχου πληθυσμού - σε έναν τόπο όπου συγκρούονται πολιτιστικές παραδόσεις χιλιάδων ετών, ιστορίες οικογενειών και θυμάτων, και ο τουρισμός; Ο Jürgen Zielinski, πρώην καλλιτεχνικός διευθυντής του Theater der Jungen Welt της Λειψίας και εμπνευστής του έργου, θεωρεί αυτή την αφετηρία ως μια μεγάλη ευκαιρία να αντιμετωπίσουμε μαζί αυτές τις προκλήσεις με δημιουργικό τρόπο και με το βλέμμα προς το μέλλον. «Αυτός ο πολύπλευρος τόπος μαγνητίζει όλους τους

επισκέπτες. Θα επιχειρήσουμε να κάνουμε τις επιμέρους πτυχές του να αντηχούν, θα φέρουμε στο φως απρόσμενες διαστάσεις και θα ξετυλίξουμε τα βαβυλωνιακά γλωσσικά κουβάρια.» Μαζί με τον **Küf Kaufmann**, διευθυντή του Ariowitsch-Haus, και την **Άννια Τζούκμαντελ** από τη Συναγωγή Ετς Χαγίμ, ο Zielinski μας προσκαλεί να αποτυπώσουμε ιστορίες από το παρελθόν και το παρόν στον ιστορικό χώρο.

«Θεωρούμε όλο αυτό ως την αρχή μιας συνεργασίας σε βάθος χρόνου για να ξανακάνουμε τους τόπους που συνδέονται με την εβραϊκή ιστορία όπως ήταν κάποτε παντού: τόπους συνάντησης, ανταλλαγής και ποικιλομορφίας», λέει ο Küf Kaufmann, πρόεδρος της Εβραϊκής Κοινότητας της Λειψίας. «Σήμερα είναι πιο σημαντικό από ποτέ να ενισχυθούν οι δεσμοί πέρα από τα σύνορα. Για εμάς είναι μια μοναδική ευκαιρία να υλοποιήσουμε ένα πρωτότυπο πρότζεκτ με τους συναδέλφους μας στη Λειψία, με το οποίο μπορούμε να προσεγγίσουμε πολλούς Γερμανούς - και άλλους - τουρίστες, τους κατοίκους των Χανίων, και τους μαθητές σχολείων από την Ελλάδα και τη Γερμανία. Θέλουμε να ενισχύσουμε τις ελληνογερμανικές σχέσεις, οι οποίες δεν ήταν και δεν είναι πάντα εύκολες, αλλά και να βοηθήσουμε το κοινό να συνειδητοποιήσει το γεγονός ότι ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος μπορεί να έληξε πριν από σχεδόν ογδόντα χρόνια, αλλά εξακολουθεί να έχει επιπτώσεις μέχρι και σήμερα», λένε η Βασιλική Γιακουμάκη, ανθρωπολόγος και Πρόεδρος της ΑΜΚΕ Ετς Χαγίμ και η Άννια Τζούκμαντελ, ιστορικός και Διοικητική Διευθύντρια της ΑΜΚΕ Ετς Χαγίμ. Και τα δύο ιδρύματα έχουν μακρά ιστορία ως χώροι ανταλλαγής απόψεων και αποδοχής της διαφορετικότητας.

Οι **σκηνές για το θεατρικό κολάζ** που θα φιλοξενήσει η Συναγωγή Ετς Χαγίμ αναπτύσσονται υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του Jürgen Zielinski με τη **συνεργασία Ελλήνων και Γερμανών καλλιτεχνών**. Μετά την **πρεμιέρα** σε ένα χρόνο από τώρα, δηλ. στις **18 Οκτωβρίου 2024**, θα πραγματοποιηθούν **οκτώ ακόμη παραστάσεις**.

Λίγες χώρες στον κόσμο διαθέτουν τόσο βαθιά ριζωμένη θεατρική παράδοση όσο η Ελλάδα. Από την αρχαιότητα ως και σήμερα, οι τραγωδίες του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη, και οι κωμωδίες του Αριστοφάνη, ανεβαίνουν στις θεατρικές σκηνές σε όλη τη χώρα, σε αρχαία αλλά και σύγχρονα θέατρα. Επιπλέον, η σημερινή Αθήνα διαθέτει πολλές μικρές και μεγάλες θεατρικές σκηνές, στις οποίες ο θεατής μπορεί να απολαύσει από κλασικά έργα μέχρι παιδικές παραστάσεις και δημιουργίες του σύγχρονου πειραματικού θεάτρου.

Η θεατρική παράδοση του δυτικού κόσμου βασίστηκε πρωτίστως στο αρχαίο ελληνικό δράμα. Εδώ και πολλές δεκαετίες, στοιχεία του θεάτρου έχουν υιοθετηθεί από πολλές εικαστικές τέχνες, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία του performance, του happening, όπως και του action painting, και των εικαστικών εγκαταστάσεων. Στο πνεύμα αυτό, ο Jürgen Zielinski αξιοποιεί την εμπειρία του στην διαχείριση σύνθετων θεμάτων, όπως έκανε και κατά την ανάπτυξη του θεατρικού έργου του Theater der jungenWelt «Τα παιδιά του Ολοκαυτώματος».

Στο πλαίσιο του έργου που θα ανέβει στα Χανιά, μαθητές και μαθήτριες θα συμμετέχουν ενεργά μέσω **θεατροπαιδαγωγικής συνοδείας**. Για το σκοπό αυτό, οι εκπαιδευτικοί της πόλης θα μπορέσουν να ανταλλάξουν ιδέες, εμπειρίες και μεθόδους με τους οργανωτές των θεατρικών εργαστηρίων, Bettina Frank και Jürgen Zielinski.

Πιο συγκεκριμένα, για τις προπαρασκευαστικές ή/και τις επακόλουθες εργασίες και ξεχωριστά από τις παραστάσεις, το έργο συνοδεύεται από ένα **«ταξιδιωτικό σακίδιο»**. Το περιεχόμενο του τελευταίου, που σχεδιάστηκε από τη Βερολινέζα **θεατροπαιδαγωγό Bettina Frank** και δημιουργήθηκε σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς και μαθητές, δίνει τη δυνατότητα σε σχολικά και νεανικά προγράμματα στην Ελλάδα και τη Γερμανία να αναπτύξουν τις δικές τους στοχαστικές αλλά και παιγνιώδεις μορφές εμπλοκής.

Το πρότζεκτ θα παρουσιαστεί στο κοινό στη Συναγωγή Ετς Χαγίμ των Χανίων στις **5 Οκτωβρίου 2023**, 8.30 μ.μ., από τους **Βασιλική Γιακουμάκη, Άννια Τζούκμαντελ, Küf Kaufmann, Jürgen Zielinski και Bettina Frank**, με τη μουσική συνοδεία της **Miriam Camerini**. Όλοι και όλες οι παραπάνω συμμετέχοντες και συμμετέχουσες θα είναι διαθέσιμοι/ες για συνεντεύξεις.

Στις **2 Οκτωβρίου**, η **θεατροπαιδαγωγός Bettina Frank** προσκαλεί τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς σε ένα **εργαστήριο** κατά το οποίο μπορούν να βιώσουν τη **μέθοδο χρήσης του θεάτρου ως εκπαιδευτικού εργαλείου** για τη συσχέτιση των καθημερινών εμπειριών των μαθητών και των μαθητριών με δύσκολα και συχνά συνταρακτικά ιστορικά θέματα όπως το Ολοκαύτωμα και ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος. Η συμμετοχή στο εργαστήριο είναι δωρεάν. Οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να επικοινωνήσουν με το γραφείο της Συναγωγής Ετς Χαγίμ (info@etz-hayyim-hania.org; 28210-86286).

Το θεατρικό έργο «Ανέμελες διακοπές δίπλα στις γκρίζες σκιές της ιστορίας» χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Εξωτερικών της Γερμανίας.

Ο **Küf Kaufmann** είναι πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ισραηλιτικής Θρησκευτικής Κοινότητας της Λειψίας, και αναπληρωτής πρόεδρος του Κρατικού Συνδέσμου Εβραϊκών Κοινοτήτων της Σαξονίας. Από την έναρξη λειτουργίας του το 2009, είναι επικεφαλής του πολιτιστικού και συνεδριακού κέντρου Ariowitsch-Haus / κέντρου εβραϊκού πολιτισμού στη Λειψία. Ο Küf Kaufmann είναι επίσης πρόεδρος της Επιτροπής Ένταξης του Κεντρικού Συμβουλίου των Εβραίων της Γερμανίας, ενώ από τις αρχές του 2010 έως τα μέσα του 2022 ήταν επίσης μέλος του προεδρείου του Κεντρικού Συμβουλίου, ως επικεφαλής του Τμήματος Πολιτισμού.

Ο Küf Kaufmann σπούδασε σκηνοθεσία στην Ακαδημία Πολιτισμού του Λένινγκραντ. Από το 1972 και για σχεδόν 20 χρόνια εργάστηκε ως σκηνοθέτης στο κρατικό θέατρο επιθεώρησης «Leningrad Music Hall». Από το 1990 ζει στη Λειψία και ασχολείται με διάφορα είδη τέχνης και θεάτρου.

Ο **Jürgen Zielinski** είναι ένας από τους πιο γνωστούς σκηνοθέτες θεάτρου για νεανικό κοινό στη Γερμανία. Διετέλεσε καλλιτεχνικός διευθυντής και διευθυντής του Theater der Jungen Welt στην πόλη της Λειψίας από το 2002 έως το 2020. Ο Zielinski διηύθυνε το Θέατρο Νέων Kampnagel στο Αμβούργο, και το Θέατρο Παιδιών και Νέων Landestheater στο Tübingen. Σκηνοθέτησε πάνω από 150 παραγωγές στη Γερμανία και αλλού (μεταξύ άλλων στο Βρότσλαβ της Πολωνίας, στο πλαίσιο του θεσμού της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας), και εργάστηκε επί οκτώ χρόνια ως ελεύθερος επαγγελματίας σκηνοθέτης, κυρίως στο βραδινό πρόγραμμα σε δημοτικά και κρατικά θέατρα. Στο διάστημα αυτό σκηνοθέτησε, μεταξύ άλλων, το "Nathan the Wise" του Gottfried Ephraim Lessing για λογαριασμό του Ινστιτούτου Γκαίτε στο Καράτσι του Πακιστάν. Είναι βραβευμένος από τη Διεθνή Ένωση Θεάτρου για Παιδιά και Νέους.

Οι παραγωγές του και οι σκηνοθεσίες του παρουσιάστηκαν επίσης σε πολυάριθμες σκηνές στη Γερμανία. Για παράδειγμα, η παραγωγή του "Παιδιά του Ολοκαυτώματος" παρουσιάστηκε στη Γερμανία, την Πολωνία και το Ισραήλ, ενώ το έργο "JULLER" για τον γερμανοεβραίο ποδοσφαιριστή Julius Hirsch έκανε guest εμφανίσεις σε πολυάριθμα θέατρα σε γερμανικές ποδοσφαιρικές πόλεις. Έχει αναπτύξει πολυάριθμες Outdoor-Performances και έχει διευθύνει εργαστήρια σε διεθνή φεστιβάλ.

Η **Βασιλική Γιακουμάκη**, κοινωνική ανθρωπολόγος στο Παν/μιο Θεσσαλίας, είναι Πρόεδρος του ΔΣ της ΑΜΚΕ Ετς Χαγίμ. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα και η διδακτική της δραστηριότητα επικεντρώνονται σε θέματα εθνικισμού, θρησκείας, και εθνοτικο-θρησκευτικών ομάδων, με ιδιαίτερη έμφαση στην εβραϊκή ιστορία και σε πολιτισμούς του εβραϊκού κόσμου και της Μέσης Ανατολής.

Η **Άννια Τζούκμαντελ**, ιστορικός, είναι Διοικητική Διευθύντρια της ΑΜΚΕ Ετς Χαγίμ στα Χανιά της Κρήτης. Στα πλαίσια της εργασίας της στη Συναγωγή Ετς Χαγίμ, αναπτύσσει εκπαιδευτικά προγράμματα για τα τοπικά σχολεία, ηγείται του ερευνητικού προγράμματος για την ιστορία της κρητικής εβραϊκής κοινότητας και συντονίζει προγράμματα διεθνούς συνεργασίας (<https://heritagecontactzone.com>).

<https://ariowitschhaus.de>

<https://www.etz-hayyim-hania.org>

Επικοινωνία:

Άννια Τζούκμαντελ: info@etz-hayyim-hania.org, 28210-86286